

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัยโดยมีเนื้อหาสาระรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 โรงเรียนทั้งสิ้น 454 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน
- 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน
- 3) พนักงานจ้างสอนอิสลามศึกษา จำนวน 80 คน
- 4) ครู จำนวน 354 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43-44) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 272 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่กลับ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ผู้บริหารโรงเรียน	10	10
2	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	10	10
3	พนักงานจ้างสอนอิสลามศึกษา	80	69
4	ครู	354	183
รวม		454	272

จากตารางที่ 1 พบว่า จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 454 คน เมื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 272 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน พนักงานจ้างสอนอิสลามศึกษา จำนวน 69 คน และครู จำนวน 183 คน โดยเกณฑ์การเลือกครูครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกจากครูผู้สอนที่มีส่วนในการรับรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ตลอดจนมีผลกระทบต่อการจัดตารางเรียนและการจัดเวลาเรียน

ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน โดยขั้นตอนการได้มามีเงื่อนไข คือ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยมีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ ไม่นต่ำกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส ตามลักษณะงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านการ

จัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Questions) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะและแนวทางการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ตามลักษณะงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

2) **แบบสัมภาษณ์ (Interview)** ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-Official) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถปรับคำถามให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ทั้งนี้การสัมภาษณ์ก็จะอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรอื่นๆ ได้แก่ งานวิจัยของ ชูมัยยะห์ สาและ (2551) เฉลิมพล และชน (2550) นงลักษณ์ หะซิมะสาและ (2540) คุณิต ฅ สุวรรณ (2539) นันทา แวงสว่าง (2534) ณรงค์ชัย ชำนาญเวช (2536) นุกูล ชูน้อย (2540) โชคชัย รัตนอุดม (2548) นพรัตน์ ศรีรุณ (2542) และดำรง เสดสัน (2548) เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่สร้างขึ้นกับเนื้อหา โดยการนำนิยามและคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นว่าคุณคำถามแต่ละข้อวัดได้ตามนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Consistency) โดยใช้คะแนนดังนี้ หากสอดคล้องกับเนื้อหาให้คะแนน 1 ไม่สอดคล้องให้คะแนน -1 และไม่แน่ใจให้คะแนน 0

5. คัดเลือกคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามที่มีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117) จึงจะถือได้ว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.6 ข้อคำถามนั้นต้องนำไปปรับปรุงหรือตัดออกไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบัก ซึ่งจากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 40 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .906 และรายด้าน ดังนี้

8.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	จำนวน 12 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น .861
8.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 11 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น .880
8.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น .891
8.4 ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 9 ข้อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น .966

ส่วนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ตามลักษณะงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่เสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่งถึงผู้บริหารสถาน โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ รวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยัง โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดนราธิวาสที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมนัดวันเวลารับแบบสอบถามคืน

3. ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนตามจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ใน การลงข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแจ้งให้ทราบและประสานเป็นการภายใน จำนวน 6 คน
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้ประเด็นตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ได้ครบ จำนวน 6 คน
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและข้อมูลเทปบันทึกเสียง มาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปประเด็นสำคัญ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดำเนินการ 2 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ข้อมูลของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการใช้หลักสูตร อิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัด นราธิวาส ตามลักษณะงาน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean)

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และยึดเกณฑ์แปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการน้อยที่สุด

1.3 ข้อมูลข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis) จากเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากการจัดบันทึกและข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงที่ถอดเป็นบทสนทนา มาวิเคราะห์เนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนด แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 หาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามหรือรายการของแบบสอบถาม

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบัก

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparisons Procedure) ตามวิธีการเชฟเฟ (Scheffe)